

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма Соціальні технології
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2019/2020
Семестр 3
Кількість кредитів ECTS 2
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

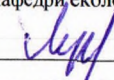
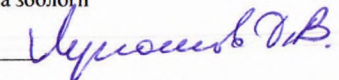
Викладач: Трохимець В.М.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2019

Розробив: Трохимець В.М., д.б.н., доцент, доцент кафедри екології та зоології ННЦ
«Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса
Шевченка

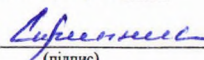
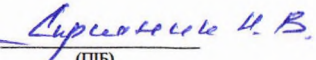
ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри екології та зоології

(підпис) (ПІБ)

Протокол № 16 від «21» травня 2019 р.

Схвалено науково-методичною комісією ННЦ «Інститут біології та медицини»

Протокол від «06» 06 2019 року № 4

Голова науково-методичної комісії
(підпис) (ПІБ)

Погоджено з науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «30» 08 2019 року № 1

Голова науково-методичної комісії Петренко-Лисак А.О.
(підпис) (ПІБ)

1. Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та умінь, спрямованих на засвоєння фундаментальних концепцій теоретичної екології, розуміння принципів функціонування екологічних систем, взаємодії живих організмів та людини у соціосфері, знання особливостей взаємозв'язків біосфери і техносфери, вміння ідентифікувати глобальні і регіональні екологічні проблеми та проблеми ресурсно-еколого-економічного спрямування.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. вміння інтерпретувати основні закони природничих наук;
2. мати навички самостійного пошуку інформації та її узагальнення.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна відноситься до обов'язкових – ОК8 в ОП «Соціальні технології». Вона займає центральне місце у природничій підготовці фахівця із соціальних технологій, інтегруючи знання всіх природничих дисциплін. Викладання даної дисципліни спрямовано на теоретичне опанування студентами основ екології, охорони довкілля й збалансованого природокористування та здатність до використання отриманих знань, умінь та навичок для екологічного управління всім різноманіттям технологічних і соціальних систем.

4. Завдання (навчальні цілі):

- визначити і розуміти основні екологічні закономірності у природі та житті людини;
- набути навички екологічного мислення з метою гармонізації користування благами природи та покращення соціальних комунікацій;
- формування навичок взаємокорисної взаємодії з оточуючим середовищем та в різних соціальних групах.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:

- зкб. Здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами.
- зк10. Здатність набувати сучасних знань, займатися самоосвітою.
- зк14. Здатність зберігати та примножувати моральні, наукові та культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу та суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- фк5. Здатність до самостійного пошуку та критично опрацювання, аналізу та узагальнення соціальної інформації з різних джерел.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміння; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Наводити визначення основних екологічних законів із зазначенням прикладів	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	20
1.2	Знати структуру та функціонування надорганізмових систем – популяції, екосистеми, біосфери	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	20

1.3	Знати правила та принципи охорони довкілля та природокористування	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	20
2.1	Визначити проблеми довкілля, що впливають на прийняття рішень в сфері екології	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	20
3.1	Представляти результати пошуку та аналізу інформації про актуальні проблеми довкілля	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	10
4.1	Формулювати власні судження щодо поставлених задач з прийняття рішень у сфері екології	Лекції, самостійна робота	контрольні роботи	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання.

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	2.1	3.1	4.1
Програмні результати навчання						
прн14. Здійснювати пошук, обробку та презентацію соціальної інформації.	+	+	+		+	
прн15. Планувати та ефективно використовувати час, працювати самостійно, систематично підвищувати свій професійний рівень шляхом самоосвіти. Порівнювати та узагальнювати результати різних соціологічних досліджень.				+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота 1: РН 1.1, 1.3-4.1. – **50/30 балів.**

2. Контрольна робота 2: РН 1.1-3.1. – **50/30 балів.**

- підсумкове оцінювання: залік.

Підсумкова оцінка з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання. Оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються.

Обов'язковим для отримання позитивної підсумкової оцінки (60 балів і вище та «зараховано») є написання контрольних робіт.

Перескладання семестрового контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається.

7.2. Організація оцінювання:

1. Контрольна робота 1 за темами 1-4 – після теми 4 та виконання самостійної роботи 1.

2. Контрольна робота 2 за темами 5-7 – після теми 7 та виконання самостійної роботи 2.

7.3. Шкала відповідності оцінок.

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та самостійної роботи.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин	
		Лекцій	Самостійна робота
1. Аутоекологія та демекологія.			
1	Екологія в системі природничих, соціальних та технічних наук. Загальна теорія систем і системний підхід в екології.	2	-
2	Загальна теорія систем. Методологія екологічних досліджень.	2	-
3	Середовище існування живих організмів.	4	-
4	Популяційна екологія – демекологія.	2	-
	Самостійна робота 1. Особливості функціонування біосфери – глобальної екосистеми Землі.	-	18
Контрольна робота 1		2	-
2. Синекологія. Прикладна екологія в соціосфері.			
5	Синекологія.	4	-
6	Науково-технічний прогрес, розвиток цивілізації та екологія.	2	-
7	Поняття «забруднення довкілля». Основні види забруднення навколишнього середовища та його наслідки.	2	-
	Самостійна робота 2. Екологічний моніторинг як спосіб контролю за станом навколишнього середовища.	-	20
Контрольна робота 2		2	-
Всього		22	38

Загальний обсяг – 60 год., у тому числі:

Лекції – 22 год.

Самостійна робота – 38 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Бигон М., Харпер Дж., Тауесед К. Екологія. Особи, популяції та соціальні групи. – М.: Мир, 1989. – Т.1. – 667 с.; Т.2. – 477 с.
2. Білявський Г.О., Бутченко Л.І. Екологія (теорія та практикум). – К.: Лібра, 2006. – 368 с.
3. Гандзюра В.П. Екологія: Навчальний посібник. Видання 3-є, перероблене і доповнене – К.: ТОВ «Сталь», 2012. – 345 с.
4. Дажо Р. Основы экологии. – М.: Прогресс, 1975. – 415 с.
5. Одум Ю. Екологія. – М.: Мир. – 1986. – Т.1. – 328 с.; Т.2. – 376 с.
6. Пианка Э. Эволюционная экология. – М.: Мир, 1981. – 400 с.
7. Реймерс Н.Ф. Экология (теории, законы, правила, принципы и гипотезы). – М.: Россия молодая, 1994. – 365 с.
8. Сафранов Т.А., Губанова О.Р., Лукашов Д.В. Еколого-економічні основи природокористування: навчальний посібник. – Львів: Новий світ-2000, 2013. – 350 с.
9. Комплексний гео-екологічний моніторинг зони впливу Ташлицької ГАЕС та Олександрівського водосховища (1998-2016 рр.) / [В.Р. Алексієнко, С.Г. Бойченко, М.А. Бугема, В.М. Трохимець та ін.]. – К.: Наукова думка, 2017. – 360 с.

Додаткові:

10. Барановский В.А. Екологічний атлас України. – К.: Географіка, 2000. – 44 с.
11. Екологічний атлас України. – К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2009. – 104 с.
12. Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник / За заг. ред. д.е.н., проф. Л.Г. Мельника. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 654 с.
13. Рамад Ф. Основы прикладной экологии. – Л.: Гидрометеоздат, 1981. – 543 с.
14. Екологічна безпека та охорона навколишнього середовища. Підручник для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред. О.І. Бондаря, Г.І. Рудька. – К.: Вид-во «ЕКМО», 2004. – 423 с.
15. Екологічна енциклопедія: У 3 т. / Редколегія: А.В. Толстоухов (гол. ред.) та ін. – К.: ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації». – Т.1: А-Е. – 2007. – 432 с.; Т.2: Є-Н. – 2007. – 416 с.; Т.3: О-Я. – 2008. – 472 с.
16. Екологія людини: Навчальний посібник / Л.І. Сандуляк, Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, Ю.Г. Масікевич та ін. – Чернівці: «Зелена Буковина», 2005. – 240 с.
17. Серебряков В.В., Трохимець В.М., Мякушко С.А., Алексієнко В.Р., Лопарев С.О. Зоологія хордових: підручник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2020. – 665 с.
18. Соціальні технології: заради чого? яким чином? з яким результатом? : монографія / кол. авторів, наук. ред. В.І. Подшивалкіна. – Одеса: ОНУ, 2015. – С. 16-31, 36-64, 74-97.
19. Сурмин Ю.П., Туленков Н.В. Теория социальных технологий: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2004. – Гл. 1-7.

Інтернет джерела:

20. Загальна екологія (Online курс лекцій). – Режим доступу: <https://ecologyknu.wixsite.com/ecologymanual>